

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE EVDE BAKIM HİZMETLERİNİN MEVCUT DURUMU

ABD'de Evde Bakımın Gelişimi

18. Yüzyıl: Fakir hastaların evlerine düzenlenen ziyaretler
- 1796: Boston Klinik
19. yüzyıl: Visiting Nursing Association (VNA)
- 1909: Evde bakımın ilk kez sigorta tarafından ödenmesi
- 1966: Evde bakım hizmetleri Medicare tarafından ödenmesi
- 1970'ler: Özel sigortaların evde bakıma yönelişi
- 1982: Ulusal Evde Bakım Birliği
- 1985: Akreditasyon'un zorunlu hale gelmesi
- ✓ 20,000'e yakın Evde Bakım kuruluşu
 - ✓ Taburcu olan hastaların %15 - %20'si Evde Bakım'a yönlendiriliyor
 - ✓ Tüm sağlık harcamalarının %5-6'sı evde bakım için harcanıyor
 - ✓ Evde Bakım hemşireleri, hasta taburcu planlamasında rol alıyor
 - ✓ Hemşire ziyaretleri ücretlerinin ödenmesinin ötesinde kişilerin yanında refakat hizmetleri de ödeniyor.

AB Ülkelerinde Durum

- ✓ Belçika'da devlet ödüyor. Evde bakımın boyutları belirli bir skalaya bağlı olarak uzun dönem bakımda fiziksel ihtiyacın oranına göre belirleniyor.
- ✓ İrlanda'da evde bakım; genel sağlık hemşireliği, fizyoterapi, ev yardımı, eve yemek hizmeti gibi hizmetlerle geniş kapsamlı bir şekilde veriliyor.
- ✓ İspanya'da devlet bakım evinde kalmak koşuluyla hastalık sigortası çerçevesinde ödeniyor.
- ✓ İzlanda, İsveç ve Macaristan'da evde bakım hizmetleri belediyeler tarafından karşılanıyor.
- ✓ Hollanda'da evde bakım; genel toplum hemşireliğinden tıbbi bakım aletlerinin ödünç verilmesine ve annelik bakımına kadar uzanan geniş bir yelpazede devlet tarafından karşılanıyor.
- ✓ İngiltere'de devlet ödüyor.
- ✓ İtalya, Fransa, Almanya ve İsviçre'de hem devlet hem sigorta şirketleri ödüyor.
- ✓ Norveç ve Danimarka'da sadece ziyaretlerin ödenmesinin ötesinde kişilerin yanında refakat hizmetleri de ödeniyor.

Türkiye’de Durum

- ✓ Özel Evde Bakım Hizmet merkezlerinin sayıları her geçen gün artmaktadır.
- ✓ Evde bakım sektöründe faaliyet gösteren özel kuruluşların çoğu ruhsatsızdır.
- ✓ Sağlık Bakanlığı, tüm hastanelerde evde bakım birimleri kurulması yönünde genelge yayınlamıştır.
- ✓ Evde Bakım Derneği vardır.
- ✓ Evde bakım sağlık destek personeli ihtiyacı yüksek olup, kurslar ve sertifikasyon programları ile kalifiye elemanlar yetiştirilmektedir.
- ✓ Üniversitelerde ilgili bölümler / yüksekokullar açılmaktadır.
- ✓ Hemşire istihdamında yetersizlik mevcuttur. Gerekli insan gücü genellikle istihdam büroları ve yabancı kaçak işçiler tarafından karşılanmaktadır.
- ✓ Özellikle büyükşehirlerde evde bakım ihtiyacı artışına bağlı olarak özel kuruluşlardan hizmet talepleri artmıştır.
- ✓ Sağlık Bakanlığı’nın denetimleri düzensiz ve eksiktir.
- ✓ SGK, evde bakım hizmetlerini geri ödemeye almıştır.

Evde Sağlık Hizmeti İçin Başvuru

- Hasta, hasta yakını, diğer kişi veya kurumlar tarafından 444 3 833 numaralı telefon hattı aranarak ya da “Evde Sağlık Hizmeti Başvuru Formu” doldurularak veya toplum sağlığı merkezleri/aile hekimliği birimleri aracılığıyla il koordinasyon merkezine yapılabilir.
- Ayrıca, hastaneden taburcu aşamasında olup evde sağlık hizmet ihtiyacı olduğu değerlendirilen hastalar ise, hekim tarafından koordinasyon merkezine bildirilmektedir.
- Koordinasyon merkezi, yapacağı ön değerlendirme neticesinde taleplerini uygun görülen hasta için, ikamet ettiği yerin yakınlığını, sağlık hizmeti ihtiyacının düzeyini ve hasta yoğunluğunu dikkate alarak, uygun gördüğü birimi ya da hastanın kayıtlı olduğu Aile Hekimi Birimini görevlendirir

Evde Sağlık Hizmetlerinin Kapsamı

- Hastaya konulmuş olan tanı ve planlanan tedavi çerçevesinde, bulunduğu ev ortamında muayene, tetkik, tahlil, tedavi, tıbbi bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinin verilmesi,
- İlacın reçete edilmesindeki özel düzenlemeler saklı kalmak kaydıyla, uzun süreli kullanımı sağlık raporu ile belgelendirilen ilaçların reçete edilmesi,
- Tıbbi cihaz ve malzeme kullanımına ilişkin raporların çıkarılmasına yardımcı olunması,

- Hastanın ve ailesinin, evde bakım sürecinde üstlenebilecekleri görevler ile hastalık ve bakım süreçleri hakkında bilgilendirilmesi,
- Hastaya, evde kullanması gereken tıbbi cihaz ve ekipmanlar konusunda, eğitim ve danışmanlık gibi hizmetlerin verilmesi,
- Gerekli görülen hallerde hastanın ilgili sağlık kuruluşuna ve/veya sağlık kuruluşundan evine nakli,
- Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları Tarafından Evde Sağlık Hizmetlerinin Sunulmasına Dair Yönetmelikte

Hizmetin Sonlandırılması

- Evde sağlık hizmeti sunulan hastanın iyileşmesi,
- Evde sağlık hizmeti sunulan hasta için uygulanan bakım ve tedavinin, sağlık personeli gerektirmeden yapılabilecek hale gelmesi,
- Hastanın kendisinin veya küçük ya da ayırt etme gücüne sahip olmayan hastanın veli/vasisinin hizmeti sonlandırmayı talep etmesi,
- Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşları Tarafından Evde Sağlık Hizmetlerinin Sunulmasına Dair Yönetmelikte
Hasta veya yakınlarının tedaviye uyumsuz davranışları, direnç göstermeleri, önerilere uymamaları halinde sorumlu tabip, dış tabibi ya da aile hekimi tarafından verilen hizmetin faydası olmayacağına kanaat getirilmesi,
- Hasta veya küçük ya da ayırt etme gücüne sahip olmayan hastanın veli/vasisinin personelin güvenliğine yönelik uygun olmayan davranışlarda bulunmaları

Mevzuatta Belirtilenler

- ✓ Personel standartları
- ✓ Fiziki altyapı standardı ve donanım
- ✓ Kayıt ve bildirim sistemi
- ✓ Hastanın evde bakıma kabulü
- ✓ Hizmetin sonlandırılması
- ✓ Denetim
- ✓ Tanıtım